

Oľga Kroupová o Ligetím
B. Bartók: Koncert pre orchester
Allegretto 2023
Muzički biennale Zagreb
Jazzové laboratórium:
Ľubomír Tamaškovič
Hudobná poviedka

Hudobný život
05/2023/R. 55

**Jon Balke
a jeho
hudobné
rebélie**

2,50€

PRO MUSICA NOSTRA

12
6
-
18
6
2023

TRNAVIENSI

Festival sa koná pod záštitou
predsedu Trnavského samosprávneho kraja Jozefa Viskupiča.

12 Piešťany
18.00 Elektrárňa
LUCIENNE RENAUDIN VARY (FR)
FÉLICIEN BRUT (FR)
6 PO

13 Smolenice
18.00 Smolenický zámok
BAROCCO SEMPRE
GIOVANE (CZ)
6 UT

14 Voderady
18.00 Kaštieľ
ANDREA VIZVÁRI (SK)
IWONA WALL (PL)
MIROSLAV DVORSKÝ (SK)
GUSTÁV BELÁČEK (SK)
EVA VIRSIK (SK/USA)
6 ST

15 Lančár
18.00 Kostol
sv. Michala Archanjela
CORVINA CONSORT (HU)
6 ŠT

16 Cífer-Pác
18.00 Kostol sv. apoštolov
Petra a Pavla
VLADIMÍR REJLEK (CZ)
VÍT HAVLÍČEK (CZ)
6 PIA

17 Hlohovec
18.00 Zámok
AGI FERIEŇČIKOVÁ (SK)
ENIKŐ GINZERY (SK/DE)
6 SO

18 Trnava
18.00 Zrkadlová sála
Divadla Jána Palárika
COLLEGIUM
MARIANUM (CZ)
6 NE

www.promusicanostra.sk

Pro musica
nostra

TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

PRO MUSICA NOSTRA

15
6
-
22
6
2023

SAROSSIIENSI

Festival sa koná pod záštitou
predsedu Prešovského samosprávneho kraja Milana Majerského.

15 Fintice
18.00 Kaštieľ
LUCIENNE RENAUDIN VARY (FR)
FÉLICIEN BRUT (FR)
6 ŠT

16 Petrovany
18.00 Kaštieľ
COLLEGIUM MARIANUM (CZ)
6 PIA

17 Zborov
18.00 Kostol sv. Žofie
MUCHA QUARTET (SK)
VLADO KULÍŠEK (SK)
6 SO

18 Brežany
18.00 Chrám sv. Lukáša
CELTIC TRIANGLE (PL/GB)
6 NE

19 Fričovce
18.00 Kaštieľ
ANDREA VIZVÁRI (SK)
IWONA WALL (PL)
MIROSLAV DVORSKÝ (SK)
GUSTÁV BELÁČEK (SK)
EVA VIRSIK (SK/USA)
6 PO

**20 Hanušovce
nad Topľou**
18.00 Kostol Naněbovzatia
Panny Márie
CORVINA CONSORT (HU)
6 UT

21 Hermanovce
18.00 Péchy Castle
AGI FERIEŇČIKOVÁ (SK)
ENIKŐ GINZERY (SK/DE)
6 ST

22 Prešov
19.00 Konkatedrála sv. Mikuláša
BRATISLAVSKÝ
CHLAPČENSKÝ ZBOR (SK)
6 ŠT

www.promusicanostra.sk

Pro musica
nostra

SUZVUK

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Obsah

- Koncerty**
- 2 Bavorská štátna opera – Palác kultúry Drážďany – Štátna filharmónia Košice – Piano Days – Prešovské dni klasickej gitary
- Festivity**
- 8 Allegretto 2023
12 Muzički Biennale Zagreb
16 MaerzMusik Berlín
- Auris interna**
- 3 Zaniknutý svet
- Z organového kokpitu**
- 7 Najmenšia organistka v najkrajšom meste
- Subito**
- 11 S Milošom Valentom
- V novej krajine**
- 15 Boseong Cho
- Za vôňou nástroja**
- 17 Patrik Sabo: Strastiplná cesta za snom o cinku
- Hudobné divadlo**
- 18 Opera SND: Maria Stuarda
20 Teatro Real: Nixon v Číne
22 Bavorská štátna opera: Vojna a mier
- Skladatelia**
- 24 Osem filmových svedectiev o hudbe a dobe
- Ligeti 100**
- 26 V nemom úžase nad Ligetiho vesmírom (Olga Kroupová)
- Analýza**
- 29 Béla Bartók: Koncert pre orchester
- Jazz**
- 32 Jazzové laboratórium: Lubomír Tamaškovič (Softly, as in a Morning Sunrise)
34 Rozhovor: Jon Balke
- 37 **Recenzie CD**
- Poviedka**
- Iba raz na svete (Vanda Rozenbergerová)

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

Na otázku, aký odkaz zanecháva György Ligeti súčasným skladateľom, odpovedá skladateľka a editorka Olga Kroupová, že na ňom obdivuje najmä jeho pokoru: „*Nikdy sa nepovažoval za veľkého, on ním bol, resp. sa ním stal. Vďaka svojej neoblomnej vôli a prísnosti voči sebe, so svojou tvorivou nespokojnosťou a vášňou, neustálou zvedavosťou, snahou hľadať pravdu, to, čo ho prevyšuje, čo nepodlieha ľudským súdom a ohľadom.*“

V rozhovore so skladateľom a dirigentom Mariánom Lejavom odкрýva optiku zo zmaterializovaného vnútra Ligetiho hudby – z notovej partitúry, cez kontakt s autorovými rukopismi, ako editorka, ktorá hudobné dielo sprostredkuje tomu najdôležitejšiemu článku v reťazci, interpretom. Je to pohľad unikátny – cez mikroskop, ale aj „zhora“...

V piatom tohtoročnom vydaní Hudobného života máme viaceré príležitosti pripomenúť si, že hudobné dielo nevzniká v izolácii, „z ničoho“, a že na autorovu poetiku máva obrovský dopad prostredie a okolnosti, v ktorých tvorí. Exemplárnym a reprezentatívnym príkladom je, samozrejme, György Ligeti. Hudobné centrum nedávno sprístupnilo na svojom youtubovom kanáli dokumentárnu sériu *Hudobníci* o ôsmich slovenských skladateľoch, kde Roman Berger, Miroslav Bázlik, Ladislav Kupkovič, Pavol Šimai, Juraj Hatrík, Vladimír Godár, Martin Burlas a Ilja Zeljenka skladajú vo svojich rozprávaniach nielen mozaiku polstoročia slovenskej hudby, ale aj dramatických spoločenských a politických zvrátov. A nechávajú nahliadnúť nielen do svojich domovov, ale aj duší...

V tejto línii môžeme pokračovať, aj keď sa prelistujeme do našej hudobno-analytickej rubriky, kde Tamás Horkay približuje Bartókov *Koncert pre orchester*. Dnes už na pódium preslávené dielo vznikalo v bolestných kontextoch skladateľovej emigrácie a zdravotných problémov, za zvukov vojny, ktorej výbuchy bolo počuť aj za oceánom...

Z titulky hľadiaci nórsky skladateľ a klavirista Jon Balke nakrátko pricestoval na Slovensko, aby dohliadol na naštudovanie svojej hudby, ktorá bude v júli znieť v Bratislave a v Bojniciach. A aj v rozhovore s Jurajom Kalászom sa vynorila politika. Nórskeho jazzmana inšpirujú multikultúrne vplyvy súčasného sveta, potreba Západu zúrodňovať vlastnú tvorivú pôdu, čítame, ako Balkeho odmietnutie vojenskej intervencie v Iraku vyústilo do nových hudobných projektov, vybočujúcich z užšieho jazzového rámca...

Skrátka, zjijeme ďalšie storočie hudby a politiky.

Mesačník **Hudobný život**/marec 2023 vychádza v **Hudobnom centre** Michalská 10, 815 36 Bratislava IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), Jazykové korektúry: Zuzana Studená, Marcel Olšiak, odborná spolupráca: Eva Planková, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Jon Balke, foto: Tone Myskja • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk